Зборник радова Факултета техничких наука, Нови Сад

УДК: 747
ДОИ: https://doi.org/10.24867/36FA11Romic

Истраживање и пројекат серије намештаја

Research and Design of a Furniture Series

Ива Ромић, *Факултет техничких наука, Нови Сад*

Студијски програм – АРХИТЕКТУРА

Кратак садржај – *Овај рад се бави истраживањем принципа модерног дизајна намештаја и њиховом применом у пројектовању ауторске серије намештаја. Истраживање обухвата анализу односа форме, функције, материјала, конструкције и корисничког искуства, са посебним осврtом на модернизам, Баухаус, примену цевастог метала, скандинавски модернизам, мид-центуру модерн и минимализам. Резултат истраживања приказан је кроз серију коју чине клупа В, лампа И, столица СО и сто СТ, обједињени заједничким материјалним и визуелним језиком.*

Кључне речи: *намештај, серија намештаја, модерни дизајн*

Abstract – *The paper explores the principles of modern furniture design and their application in the development of an original furniture series. The research analyses the relationship between form, function, materials, construction and user experience, with a focus on modernism, Bauhaus, tubular metal construction, Scandinavian modernism, mid-century modern and minimalism. The results are presented through a furniture series consisting of bench V, lamp I, chair SO and table ST, connected by a common material and visual language.*

Keywords: *furniture, furniture series, modern design*

НАПОМЕНА: Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је била др Саша Медић, ванр. проф.

1. УВОД

Намештај представља један од основних елемената обликовања ентеријера, јер поред примарне употребне улоге утиче на организацију простора, визуелни идентитет амбијента и начин на који корисник доживљава простор [1, 2]. Савремени дизајн намештаја не може се посматрати само кроз естетски аспект, већ као сложен процес у коме се повезују функција, конструкција, материјал, ергономија и корисничко искуство [3].

1.1. Предмет истраживања

Предмет рада је истраживање принципа модерног дизајна намештаја и њихова примена у пројектовању ауторске серије намештаја. Серију чине четири елемента: клупа В, лампа И, столица СО и сто СТ. Иако сваки елемент има самосталну функцију, пројектовани су као јединствен систем који повезује материјал, конструктивну логику и визуелни идентитет.

1.2. Циљ истраживања

Циљ рада је да се анализом модерних дизајнерских праваца дефинишу основни параметри за обликовање функционалне, естетски вредне и конструктивно оправдане серије намештаја. Посебна пажња усмерена је на однос природног и индустријског материјала, као и на могућност повезивања различитих комада намештаја у препознатљиву целину.

2. МОДЕРАН ДИЗАЈН НАМЕШТАЈА

Модерни дизајн намештаја развија се као резултат друштвених, технолошких и културних промена које су обележиле крај XИX и почетак XX века. Индустријализација је омогућила примену нових материјала и производних техника, што је довело до постепеног напуштања декоративних стилова и окретања ка функционално оправданим формама [4, 5]. Намештај више није посматран искључиво као занатски или декоративни предмет, већ као производ који треба да одговори на потребе савременог живота [1, 4, 5].

Баухаус и функционализам имали су кључну улогу у формирању модерног схватања намештаја. Њихови принципи заснивали су се на редукцији сувишних елемената, јасној функцији, искрености материјала и интеграцији уметности, заната и индустријске производње [1, 6]. У том контексту форма намештаја произилази из његове употребе и конструкције, а не из декоративног украса [3].

Посебан значај има примена цевастог метала у дизајну намештаја, нарочито кроз рад Марсела Бројера. Савијене челичне цеви омогућиле су лакше, отвореније и конструктивно јасније форме. Овај приступ показао је да носећа конструкција не мора бити сакривена, већ може постати главни естетски елемент предмета [4, 6]. Пример овог приступа приказан је на Слици 1.

Слика 1. Wassily Chair, Marcel Breuer, 1925 [6]

Поред индустријског модернизма, важан утицај на савремени намештај има и скандинавски модернизам. Он уводи топлији и хуманији приступ, заснован на природним материјалима, ергономији, једноставности и односу према свакодневном животу. Употреба дрвета, прецизна обрада и пажња усмерена ка кориснику представљају основне вредности овог правца [7].

Mid-century modern додатно развија идеју намештаја као приступачног, функционалног и кориснички оријентисаног производа. У овом периоду посебно су значајни нови материјали, органске форме и могућност серијске производње [6]. Карактеристичан пример приказан је на Слици 2. Минимализам у савременом дизајну наставља тежњу ка редукцији, али не као визуелној празнини, већ као дисциплини у којој сваки елемент мора бити функционално и конструктивно оправдан [8].

Слика 2. Lounge Chair, Charles и Ray Eames, 1956 [6]

3. КОНЦЕПТ СЕРИЈЕ НАМЕШТАЈА

Пројектована серија намештаја заснива се на идеји повезивања различитих функција у јединствену дизајнерску целину [8]. Серију чине клупа, лампа, столица и сто, односно елементи који заједно могу формирати радни, едукативни, стамбени или креативни простор.

Основу визуелног идентитета серије чини контраст између светлог дрвета и црвене цевасте металне конструкције. Дрво уноси топлину, природност и тактилност, док метал наглашава савремен, индустријски и динамичан карактер. Овај однос материјала омогућава равнотежу између природног и техничког, стабилног и покретног, сведене форме и визуелног акцента.

Серија је заснована на принципима функционалне јасноће, геометријске дисциплине и видљиве конструкције [4]. Црвена линија металних елемената понавља се код стола, столице и лампе, док клупа B уноси масу, модуларност и стабилност кроз форму пуног дрвеног кубуса. Ова разлика не нарушава целину, већ је обогаћује, јер серија добија и линијску динамику и чврсту просторну основу. Амбијентални приказ серије дат је на Слици 3.

Слика 3. Амбијентални приказ серије намештаја

4. СЕРИЈА НАМЕШТАЈА

Пројектована серија намештаја представља целовит систем предмета намењених савременом ентеријеру, са нагласком на функционалност, визуелну препознатљивост и јасну конструктивну логику. Серију чине четири елемента: клупа V, лампа I, столица SO и сто ST. Иако сваки предмет има самосталну употребну вредност, они су пројектовани као део заједничке целине, повезане истим материјалима, формалним језиком и конструктивним принципом.

4.1. Клупа B

Клупа B представља модуларни елемент серије, заснован на кубусној форми и могућности различитих начина коришћења. За разлику од класичне клупе као фиксног предмета за седење, овај модел је осмишљен као флексибилан систем који може мењати функцију у зависности од потреба простора и корисника.

Основни модул израђен је од пуног дрвета, што клупи даје стабилност, трајност и топао материјални карактер. Један елемент може се користити као сандук за одлагање, док се спајањем два или више модула формира клупа за седење. Постављањем више елемената у вертикалној или хоризонталној композицији могуће је добити и полични систем за одлагање.

Посебна вредност клупе B налази се у њеној модуларности и интерактивности. Она није само предмет за седење, већ елемент који омогућава игру,

померање, комбиновање и активно учешће корисника у обликовању простора. Решење је приказано на Слици 4.

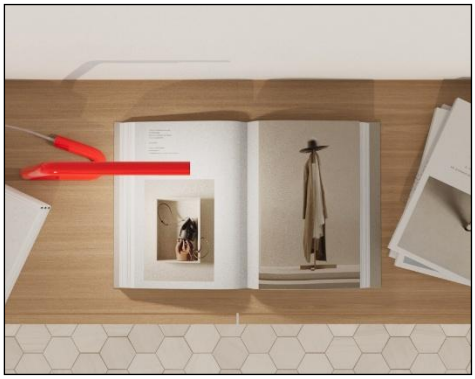
Слика 4. Клупа B

4.2. Лампа И

Лампа И представља расветни елемент серије и један од најизраженијих носилаца њеног визуелног идентитета. Њена форма је сведена, линијска и конструктивно јасна. Обликована је као континуирана црвена метална линија која истовремено има носећу, функционалну и естетску улогу.

Функционално, лампа је намењена усмереном осветљењу радне површине. Њена издужена форма омогућава да се светлост усмери на зону читања, писања, цртања или учења. На тај начин лампа није само декоративни додатак, већ неопходан део радне целине.

У оквиру серије лампа И обезбеђује светлост и истовремено визуелно повезује остале елементе. Сведена форма омогућава да остане ненаметљива, док црвена боја и јасна линија дају предмету препознатљив карактер, као што је приказано на Слици 5.

Слика 5. Лампа И

4.3. Столица СО

Столица СО је елемент серије који најдиректније успоставља однос између намештаја и људског тела. Њена функција захтева истовремено решавање ергономских, конструктивних и естетских захтева. Основу столице чине дрвено седиште и црвена цеваста метална конструкција. Дрво обезбеђује пријатан контакт са телом, док метална конструкција формира носећи оквир, ноге и наслон.

Цевасти профил обликује континуирану линију која прелази из ослонца у конструкцију и наслон, чиме столица добија визуелну лакоћу и јасну конструктивну логику. Седиште кружне форме ублажава геометрију металног оквира и уноси мекши визуелни елемент. Наслон је решен као део црвене линијске конструкције, што омогућава да столица делује прозрачно и покретљиво. Столица СО истовремено функционише као употребни предмет и као визуелни носилац идентитета серије, што је приказано на Слици 6.

Слика 6. Столица СО

4.4. Сто СТ

Сто СТ представља централни радни елемент серије. Његова основна функција је да обезбеди стабилну и довољно пространу површину за рад, учење, читање, цртање или одлагање предмета. У односу на остале елементе, сто има најизраженију хоризонталну површину и зато делује као функционална основа композиције.

Форма стола заснива се на споју дрвене плоче и црвене цевасте металне конструкције. Дрвена плоча обезбеђује употребну вредност и тактилну топлину, док метални носачи граде визуелни идентитет. Конструкција није сакривена, већ је наглашена као део форме, што је у складу са модернистичким принципом видљиве структуре.

Сто СТ организује остале елементе серије. Уз њега се поставља столица СО, на њега се надовезује лампа И, док клупа В може бити део ширег просторног система. На тај начин сто није изолован предмет, већ центар око кога се серија функционално повезује. Решење је приказано на Слици 7.

Слика 7. Сто СТ

5. ПОВЕЗАНОСТ ЕЛЕМЕНАТА У СЕРИЈИ

Иако сваки елемент има јасно дефинисану функцију, серија функционише као јединствен систем. Клупа В уноси модуларност, игру и могућност трансформације;

лампа И уводи светлост, линију и атмосферу; столица СО успоставља непосредан однос са телом, док сто СТ представља радну и композициону основу целине.
Серију повезује јасан однос између једноставне геометрије, функционалности и материјалног контраста. Код клупе В доминира пуно дрво и кубусна форма, док се код осталих елемената јавља комбинација дрвета и црвеног цевастог метала. Клупа доноси масу, стабилност и модуларност, а сто, столица и лампа уносе линију, лакоћу и динамику. Амбијентални приказ серије дат је на Слици 8.

Слика 8. Амбијентални приказ серије

6. ЗАКЉУЧАК

Истраживање модерног дизајна намештаја показало је да квалитетан савремени намештај мора да успостави равнотежу између форме, функције, материјала, конструкције и корисничког искуства. Намештај није само употребни предмет, већ активан елемент простора који утиче на начин коришћења, атмосферу и визуелни идентитет ентеријера.
Серија намештаја представља примену ових принципа кроз четири различита, али међусобно повезана елемента. Клупа В уноси флексибилност и модуларност, лампа И светлост и линијску динамику, столица СО ергономски однос са телом, а сто СТ радну и композициону основу целине. Заједно формирају систем који одговара савременим потребама простора: функционалности, прилагодљивости, визуелној јасноћи и могућности различитих начина коришћења.
Вредност серије лежи у њеној кохерентности. Предмети нису обликовани као изоловани комади, већ као делови јединствене целине која се заснива на материјалном контрасту, јасној конструкцији и препознатљивом визуелном језику. На тај начин серија показује да савремени дизајн намештаја може истовремено бити функционалан, једноставан, карактеран и прилагођен кориснику [3–5].

7. ЛИТЕРАТУРА

[1] P. Sparke, *"The Modern Interior"*, London, UK: Reaktion Books, pp. 8–20, 60–75, 120–140, 2008.

[2] J. Coles and N. House, *"The Fundamentals of Interior Architecture"*, Lausanne, Switzerland: AVA Publishing, pp. 30–50, 90–110, 2007.

[3] D. A. Norman, *"The Design of Everyday Things"*, New York, NY, USA: Basic Books, pp. 1–20, 50–70, 140–160, 2013.

[4] J. Postell, *"Furniture Design"*, 2nd ed., Hoboken, NJ, USA: John Wiley & Sons, pp. 12–25, 46–59, 102–115, 180–195, 2012.

[5] J. Smardzewski, *"Furniture Design"*, Cham, Switzerland: Springer, pp. 15–28, 41–60, 75–90, 120–135, 2015.

[6] Vitra Design Museum, *"Atlas of Furniture Design"*, Weil am Rhein, Germany: Vitra Design Museum, pp. 20–40, 120–125, 310–315, 2019.

[7] C. Fiell and P. Fiell, *"Scandinavian Design",* Köln, Germany: Taschen, pp. 10–25, 80–100, 2005.

[8] D. Günal Ertaş and S. Şatır, *"Furniture as a design product"*, Online Journal of Art and Design, vol. 9, no. 1, 2021.

Кратка биографија:

Ива Ромић рођена је у Суботици 2003. год. Мастер рад на Факултету техничких наука из области области архитектуре, уже области мобилијар, одбранила је 2026. године
Контакт: iromic216@gmail.com